

**PĀRSKATS
PAR BALVU
NOVADA VECTILŽAS
PAGASTA
FILIĀLBIBLIOTĒKAS
DARBU 2017.GADĀ**

SATURS

1. Vispārīgs bibliotēkas raksturojums.....	3.lpp.
2. Finansiālais nodrošinājums.....	4.lpp.
3. Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums.....	4.lpp.
4. Personāls.....	5.lpp.
5. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība.....	6-7.lpp.
6. Krājums.....	8.lpp.
7. Darbs ar bērniem un jauniešiem.....	9,10,11,12.lpp.
8. Novadpētniecība.....	13.lpp.
9. Projekti.....	13.lpp.
10.Publicitāte.....	14,15,16,17,18.lpp.
11.Sadarbības tīkla raksturojums.....	19.lpp.

VISPĀRĪGS BIBLIOTĒKAS RAKSTUROJUMS

Vectilžas pagasta bibliotēka ir kultūras, izglītības un informācijas iestāde, kas Bibliotēku likumā noteiktā kārtībā reģistrēta Latvijas Republikas Kultūras ministrijā un veic pasaules kultūras mantojuma iespaiddarbu, elektronisko izdevumu, rokrakstu un citu dokumentu uzkrāšanu, sistematizēšanu, bibliografēšanu un saglabāšanu, kā arī nodrošina tajā esošās informācijas publisku pieejamību un tās izmantošanu.

Vectilžas pagasta bibliotēka ir izveidojusies par vienotu informācijas saņemšanu ikvienam bibliotēkas apmeklētājam, neatkarīgi no viņa sociālā, materiālā stāvokļa, vecuma un etniskās izcelsmes, saglabājot tradicionālo informācijas avotu pieejamību un piedāvājot mūsdienīgus informācijas avotus.

Vectilžas pagasta bibliotēkas apmeklējumu raksturo tas, ka pagasta iedzīvotāju skaits nemitīgi samazinās. Iedzīvotāji noveco, pagasta jaunieši darbu atrod ārpus sava pagasta un šeit atgriežas tikai nedēļas nogalēs un svētkos, ciemos pie vecākiem. Bibliotēkai ir piemērota atrašanās vieta - Vectilžas pagasta centrs. Pozitīvi ir tas, ka bibliotēka atrodas vienā ēkā ar pagasta pārvaldi, kuru ikdienā apmeklē pagasta iedzīvotāji. Apmeklējot bāriņtiesu, sociālo darbinieku, nodokļu administratori, lietvedi, pagasta pārvaldes vadītāju, pastu, tie ar prieku iegriežas arī bibliotēkā. Netālu no bibliotēkas atrodas feldšeru veselības punkts, Vectilžas sporta un atpūtas centrs, veikals. Vectilžas skolēni brauc mācīties uz Tilžas, Rekavas, Balvu un Rugāju vidusskolām. Jo sakarā ar skolēnu mazo skaitu skola vairs nepastāv, bet skolas telpās kopš 2016.g. septembra atrodas Tilžas vidusskolas pirmizglītības grupa, kuru apmeklē 10 bērni. Kopš 2016.gada 15.novembra tika slēgta Vectilžas pasta nodaļa, tāpēc 1 stundu dienā Vectilžas bibliotēkas telpās pieņem apmeklētājus pasta darbiniece. Pieņemšanas darba laiks ir 8:30-9:30. Pagastā deklarēti 441 iedzīvotājs, bet Vectilžas centrā dzīvo 108 iedzīvotāji. Izmaiņas bibliotēkas darbībā pārskata periodā nav notikušas, bibliotēkas akreditācija pārskata periodā nav notikusi.

Sekojošā bibliotēkas stratēģijai (attīstības plānā) definētajiem virzieniem un uzdevumiem, Vectilžas pagasta bibliotēkā pārskata periodā izpildīti šādi punkti: četras reizes gadā tika komplektēts literatūras krājums, divas reizes gadā tika abonēta periodika.

Esmu piedalījiesies Balvu Centrālās bibliotēkas rīkotajos semināros,ursos, kur iegūtas jaunas un vajadzīgas profesionālas zināšanas, pilnveidotas prasmes. Tika organizēti pasākumi bērniem, „Bērnu/Jauniešu/Vecāku žūrija”, piedalīšanās Bibliotēku nedēļā, Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļā, E-prasmju nedēļā. Patīkami, ka bibliotēkas apmeklētājiem, piedaloties aktivitātēs, ir gūtas un sniegtas pozitīvas emocijas.

Bibliotēkas apmeklētāji mērķtiecīgi un aktīvi izmantojuši datu bāzes un digitālos resursus, SBA pakalpojumus. Pārskata periodā veikta analīze par iedzīvotāju skaita izmaiņām pagastā, skolēnu skaita izmaiņām, pirmskolas izglītības iestādes filiālē.

Veikta krājuma rekatalogizācija, kas uzsākta 2015. gada otrajā pusgadā un būs pabeigta 2018.gada pirmajā pusgadā. Bibliotēkas krājums 100% būs atspoguļots Balvu, Baltinavas, Rugāju un Viļakas novadu bibliotēku kopkatalogā, bibliotēkas gada pārskats tiks publicēts mājas lapā.

Vectilžas pagasta pārvalde regulāri tiek informēta par darbu un visiem notiekošajiem pasākumiem un aktivitātēm. Regulāri sniegta informācija Ziemeļlatgales

laikrakstam „Vaduguns” un citiem masu mēdijiem, kā arī sabiedrība savlaicīgi tiek informēta par bibliotēkā notiekošajiem pasākumiem.

Šogad ir papildināta novadpētniecības mape „Vectilžas pagasta bibliotēkas aktualitātes laiku lokos”. Savāktie materiāli no 2008.g. - 2016.g. tika pievienoti Balvu CB kultūrvēstures datu bāzei.

FINANSIĀLAIS NODROŠINĀJUMS

Tabula “Bibliotēkas finansiālais nodrošinājums”

Finansējuma avots	2015. gads	2016. gads	2017. gads
Balvu CB budžets (krājuma komplektēšanai)	1171	1094	1129
Vectilžas pagasta pārvalde	462	509	509
Maksas pakalpojumi	13	12	10
Sponsorējumi, ziedojumi			
Kopā	1646	1615	1648

Bibliotēkas finansējums ir pietiekams, izmaksas uz vienu bibliotēkas lietotāju – 6,76 EUR, uz vienu Vectilžas pagasta iedzīvotāju - 2,56EUR.

MATERIĀLĀ UN TEHNISKĀ STĀVOKĻA VĒRTĒJUMS

Pie Vectilžas pagasta ēkas 2006.gadā tika uzcelta piebūve, kur pašreiz atrodas bibliotēka, telpu kopējā platība 60m², no tās lasītāju apkalpošanai 60m². Kopš 2009.gada 1.septembra bibliotēka ir Balvu CB filiāle. Telpas gaišas, mājīgas, gaumīgi iekārtotas, telpu apgaismojums ir labs, patīkami atrasties bibliotēkā. Bibliotēkas aprīkojums un mēbeles labā stāvoklī, nodrošina labu krājuma izvietojumu un pieejamību. Remontdarbi pārskata periodā nav veikti, bibliotēkas tehniskais stāvoklis labs.

Tabula “Bibliotēkas iekārtas un aprīkojums”

	Darbiniekiem (skaits)	Lietotājiem (skaits)	Vērtējums (teicams/labs/ apmierinošs/neapmierinošs)	Piez.
Datori	1	7	2008.g. 2015.g.	
Plānie klienti				
Multifunkcionālās iekārtas	1		2015.g.	
Printeri				
Kopēšanas iekārtas				
Skeneri				
Citas iekārtas				

PERSONĀLS

Bibliotēkā strādā viens darbinieks - Balvu Centrālās bibliotēkas Vectilžas pagasta filiālbibliotēkas vadītāja ar pirmā līmeņa profesionālo augstāko izglītību, strādā pilnu slodzi. Vadītāja pārskata periodā (2017.g.) regulāri piedalījās Balvu CB organizētajosursos, semināros (25 akadēmisko stundu apjomā). Tēmas: *„E-pasta etiķete kā tīkla etiķetes sastāvdaļa." *„Ieskats cilvēktiesībās. Par Tiesībsarga biroja darbu." *„Pārskats par literatūru bērniem un jauniešiem 2016.gadā."

Pateicoties Balvu novada CB direktorei R.Cibulei, arī šogad bija iespēja tepat Balvos no septembra līdz decembrim Balvu Centrālās bibliotēkas mājīgajās telpās apmeklēt lektoriju ciklu: „Gaismu, gaismas nesējiem". Tēmas: *A.Zagorskis. „Pozitīvas domāšanas nozīme mūsdienīgā saskarsmē." *I.Krūmiņa. „Interaktīvās nodarbības bērniem un pusaudžiem." *E.Husare. „ Es stāstu. Tu ieklausies. Kultūras iestāžu tēls publiskajā vidē." *A.Andersons. „Elektronisko atbalsta sistēmu izmantošana literatūras izziņas un popularizācijas procesā bērniem un jauniešiem."

Regulāri apmeklēja Balvu CB rīkotos seminārus, kur tiek doti norādījumi un ieteikumi sekmīgākam darbam bibliotēkā. Par jaunumiem un aktualitātēm, kā arī darba jautājumos lieliska sadarbība izveidojusies ar Balvu Centrālās bibliotēkas metodiķi un citiem darbiniekiem, kuri neliedz palīdzību. Par aktualitātēm tieku informēta ar e- pasta starpniecību. Saņemu informāciju par semināriem, par jaunākajām grāmatām, par kursiem, kā arī informāciju par svarīgākajiem notikumiem un citu svarīgu, bibliotēkas darbības uzlabošanai svarīgu informāciju. Informācija ir noderīga un nepieciešama. Laba sadarbība ir izveidojusies ar pārējām novada bibliotēkām.

Nu jau 7 gadu Balvos notiek „Grāmatu svētki”. Šogad grāmatu svētkus apmeklēja Tilžas pagastā. Tilžas internātpamatskolā bija tikšanās ar autori Ilgu Rasčevsku.

Patīk un ir ļoti vērtīgi Kultūrvēsturiskie studiju braucieni uz kaimiņu novadu bibliotēkām, kas ļauj gūt jaunu pieredzi un iedvesmu turpmākajam darbam. Balvu, Baltinavas, Rugāju un Viļakas novadu bibliotekāri 2017.gadā devās kultūrvēsturisko studiju braucienā uz: Līvānu centrālo bibliotēku, ekskursijā pa Līvānu pilsētu, Līvānu stikla muzeju, Līvānu novada Turku pagasta bibliotēku, Preiļu tirdzniecības centru “Ūga” un Lūznavas muižu. Šāda pieredzes apmaiņa dod lielisku iespēju paskatīties, kā strādā kolēģi citu novadu bibliotēkās, pārņemt pozitīvu pieredzi un aizlienēt interesantas idejas.

PAKALPOJUMU PIEDĀVĀJUMS UN PIEEJAMĪBA

Bibliotēka atvērta katru darba dienu: pirmdien, otrdien, trešdien, ceturtdien no 8:30 – 17:00, piektdien no 8:30 – 16:00, sestdienās, svētdienās slēgta.

Bibliotēka atvērta lietotājiem 40 stundas nedēļā. Bibliotēkas darba laiks atbilst iedzīvotāju interesēm. Ja kādam ir steidzama vajadzība, tad apmeklētājs tiek apkalpots ārpus darba laika, vienojoties par to iepriekš.

Bibliotēka piedāvā:

- E-iespējas, bezmaksas internets un brīvpieejas datori (ir pieejams bezvadu Wi-Fi pieslēgums). Piedāvā elektroniskās datu bāzes www.letonika.lv ; Lursoft laikrakstu bibliotēka www.news.lv
- Bez maksas skatīties latviešu filmas portālā www.filmas.lv un ierakstus no Latvijas Radio un Latvijas Televīzijas arhīviem portālā www.diva.lv; klausīties pasakas www.pasakas.net .
- Literatūras un periodisko izdevumu izsniegšanu uz mājām, kā arī lasīt laikrakstus un žurnālus uz vietas. Printēt, kopēt, ieskenēt par noteiktu samaksu, SBA pakalpojumus u.c.

Tabula “Bibliotēkas pamat rādītāji”

	2015	2016	2017	% salīdzinot ar iepr. gadu
Lietotāju skaits	188	175	167	-7%; - 4%
<i>t. sk. bērni</i>	41	35	21	-15%; - 40%
Bibliotēkas apmeklējums	4367	3595	3148	-18%; - 12%
<i>t. sk. bērni</i>	2124	1614	1093	-24%; - 32%
Virtuālais apmeklējums	1465	1688	1784	-15%; - 6,0%
Sociālo tīklu apmeklējums (skatījumi)				
Izsniegums kopā	11927	9475	9442	-21%; - 0,34%
<i>t. sk. grāmatas</i>	3358	2915	2934	-13%; - 0,6%
<i>t. sk. periodiskie izdevumi</i>	7717	6560	6508	-15%; - 1%
<i>t. sk. bērniem</i>	3925	3907	2454	-0,5%; -37%
Bibliotekārais aptvērums % no iedz. skaita pašvaldībā	41,96	39,32	37,9	-6%; - 4%
t.sk.bērni līdz 18.g.	56,16	48,61	28,7	-13%; - 41%

Iedzīvotāju skaits	448	445	441	- 0,7%; - 0,9%
--------------------	-----	-----	-----	----------------

Tabula "SBA rādītāji"

SBA	2015	2016	2017
No citām Latvijas bibliotēkām saņemto dokumentu skaits	11	8	30
Uz citām Latvijas bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits	3	2	13

Bibliotēkas apmeklētāji labprāt izmanto SBA pakalpojumu. Lasītājs atnāk ar grāmatu sarakstu, parasti nekavējoties veicu grāmatu pasūtījumu no citām Balvu novada bibliotēkām. Paanalizējot sarakstu, kādas grāmatas tiek pieprasītas no citām bibliotēkām secinu, ka cilvēkiem patīk konkrētas, psiholoģiska rakstura grāmatas, daiļliteratūra, kā arī, piemēram, grāmatas krievu valodā.

Lai apmierinātu bibliotēkas lietotāju pieprasījumu, no Balvu CB šogad tika izsniegtas 27 grāmatas, no Baltinavas bibliotēkas 1 grāmata, un no Tilžas bibliotēkas 2 grāmatas. No Vectilžas bibliotēkas tika izsniegtas 13 grāmatas - 10 grāmatas Tilžas bibliotēkai, 1 grāmata Briežuciema bibliotēkai un 2 grāmatas Balvu Centrālajai bibliotēkai.

Vectilžas pagasta bibliotēkas apmeklējumu raksturo un ietekmē tas, ka, katru gadu bibliotēkas lietotāju, apmeklējumu un izsniegumu skaits samazinās. Tā pamatojums: iedzīvotāju skaita samazinājums, iedzīvotāji mainījuši dzīvesvietu, darbavietu, dažiem, piemēram, vecākā gada gājuma cilvēkiem, pasliktinās redze, vecākā paaudze pamazām sarūk, pagasta jaunieši darbu atrod ārpus sava pagasta un šeit atgriežas tikai nedēļas nogalēs un svētkos, apciemojot vecākus. Iedzīvotāju dzīves apstākļi pamazām uzlabojas, daudziem mājās jau ir datori ar interneta pieslēgumu, līdz ar to samazinās apmeklētāju skaits pie bibliotēkas datoriem. Ir samazinājies bērnu skaits, kas apmeklē bibliotēku. Tas ir sakarā ar to, ka vairs nepastāv skola un bērnus uzreiz no skolas ar autobusiem ved līdz pat mājām un viņiem vairs nesanāk laika atnākt tieši uz Vectilžas bibliotēku. Neskatoties uz to, liela daļa iedzīvotāju izmanto priekšrocības, ko sniedz bibliotēka - bezmaksas internets, periodikas un grāmatu izsniegšana, vai interesējošās informācija saņemšana un lasīšana uz vietas. Piemēram bezvadu internets ir pieejams arī ārpus bibliotēkas telpām (bez darba laika ierobežojuma), šo pakalpojumu var izmantot arī neregistrēti bibliotēkas lietotāji.

2017.gadā bibliotēkas lietotājiem sniegtas 93 uzziņas, par rakstniekiem, dzejniekiem, par sapņu nozīmi, par autobusu sarakstiem, par telpaugiem, par folkloru, par grāmatas esamību bibliotēkā, gadskārtu ieražām, par dabu, dzīvniekiem. u.c. Uzziņas tiek sniegtas bibliotēkā uz vietas, vai ar e-pasta starpniecību, kā arī telefoniski. Informācijas iegūšanai tiek izmantoti interneta resursi, bibliotēkas fonds, enciklopēdijas, vārdnīcas, elektroniskais katalogs, tematiskās mapes, datu bāzes, kā arī seriālizdevumi. Pieprasītās uzziņas cenšos sameklēt uzreiz, bet ja apmeklētājam nav laika gaidīt, tad atnāk nākamajā dienā, vai arī informācija tiek nosūtīta ar e-pasta starpniecību. Ja nepieciešams, palīdzu sameklēt vajadzīgo informāciju internetā, vai arī norādu, kur tieši to var sameklēt. Pagasta iedzīvotāji bibliotēkā var iepazīties ar Balvu novada pašvaldības jaunāko informāciju, laikrakstu „Balvu novada ziņas,” gan arī

apmeklējot Balvu novada mājaslapu www.balvi.lv . Bibliotēkas pakalpojumus ar prieku izmanto tālmācības un nepilna laika studenti, rakstot studiju darbus un diplomdarbus, jo šeit var saņemt informāciju, kurai nav pieejas no mājas interneta, piemēram, datu bāzes www.letonika.lv; www.lursoft.lv.

Konsultācijas apmeklētājiem par internetu, Balvu CB elektronisko katalogu, novadpētniecības datu bāzi, darba meklējumiem, Latvenergo norēķiniem, internetbanku izmantošanu u.c. sniedzu individuāli. Aptaujas anketas, pētījumi 2017.gadā par bibliotēkas kvalitāti netika veikti. Bibliotēka ir pieejama cilvēkiem ar kustību traucējumiem, kā arī jaunajām māmiņām ar bērnu ratiņiem.

KRĀJUMS

Bibliotēkas krājumu veido: grāmatas, seriālizdevumi, elektroniskie dokumenti, interneta resursi – bezmaksas elektroniskās datu bāzes Letonika un News. Datu bāzes var izmantot tikai bibliotēkā. Krājuma komplektēšanas mērķis - ar nepieciešamajiem iespieddarbiem apmierināt visas lietotāju intereses un pieprasījumus. Ar aktuālu, lietotājiem orientētas bibliotēkas statusam atbilstošu krājumu, veicināt ekonomisko un sociālo attīstību, mūžizglītību pagastā. Par pašvaldības naudu grāmatas tiek iegādātas apgāda „Zvaigzne ABC” grāmatu veikalā Balvos un elektroniski iepriekš tiek pasūtītas mājas lapā www.virja.lv

Krājuma rekatalogizācija: Vectilžas pagasta bibliotēkas krājums uz 01.01.2017.gadu elektroniskajā katalogā sastāda 3872 eksemplārus, t.i. 63% no visa bibliotēkas krājuma. 2016.gadā rekatalogizētas 1168 grāmatas. Krājuma glabāšanas un uzturēšanas princips: brīvpieejas materiāliem jābūt labā stāvoklī un mūsdienīgiem, jo tas tiks izmantots labāk nekā krājums ar nolietotu un saturā novecojušu literatūru. Ne mazāk svarīgs process krājuma komplektēšanā ir rekomplektēšana – literatūras atlasīšana un norakstīšana. 2018.gadā būs liels darbs pie fonda atjaunošanas, vajadzēs norakstīt nolietototos iespieddarbus.

Tabula “Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums”

	2015	2016	2017
Pašvaldības finansējums krājuma komplektēšanai	1169	1099	1120
<i>t.sk. grāmatām</i>	719	649	680
<i>t.sk. bērnu grāmatām</i>	207	182	201
<i>t. sk. periodiskajiem izdevumiem</i>	450	450	440
Finansējums krājumam uz 1 iedz. pašvaldībā	2,60	2,47	2,56
Finansējums krājuma komplektēšanai kopā	1454	1389	1357

Tabula "Krājuma rādītāji"

	2015	2016	2017
Jaunieguvumi kopā	445	414	423
t.sk. grāmatas	118	111	101
<i>t. sk. latviešu daiļliteratūra</i>	24	33	20
<i>t. sk. bērniem</i>	32	23	26
Izslēgtie dokumenti	32	262	417
Krājuma kopskaits:	5955	6107	6113
<i>Grāmatu krājuma apgrozība</i>	0,64	0,57	0,60
Periodisko izdevumu apgrozība	11,50	6,81	5,18

Tabula "Bibliotēkā pieejamo datubāžu izmantojums"

Dabubāze	2015	2016	2017
Letonika	137	85	27
News	14	1	1

Datubāze Letonika tiek izmantota krustvārdu mīklu minēšanai, pildot praktiskos darbus dabas zinību priekšmetos, rakstot zinātniski pētnieciskos darbus, studiju un kvalifikācijas darbus, kā arī bērni nāk meklēt interesējošu informāciju, izmanto vārdnīcas, enciklopēdijas u.c.

DARBS AR BĒRNIEM UN JAUNIEŠIEM

Darba ar bērniem un jauniešiem raksturojums un vispārīgie rādītāji:

Bibliotēkā reģistrēts 21 bērns un jaunietis vecumā līdz 18 gadiem. Salīdzinot ar 2016.gadu, par 14 bērniem un jauniešiem mazāk, lasītāju - skolēnu skaits samazinājies. Diemžēl uz lasītāju skaita samazināšanos atsauca bērnu skaita samazināšanās. Jo vairs nepastāv Vectilžas pamatskola sakarā ar mazo skolēnu skaitu, bet skolas telpās kopš 2016.g. septembra atrodas Tilžas vidusskolas pirmizglītības grupa ar 10 bērniem. Bērni brauc mācīties uz Tilžas, Rekas, Rugāju vidusskolām un skolas autobuss, tālu dzīvojošus bērnus, pēc stundām uzreiz aizved mājās un viņiem vairs nesanāk brīvā laika tieši Vectilžas bibliotēkas apmeklēšanai. Apmeklējumu skaits palielinās vasarā un brīvlaikā. Vectilžas pagasta bibliotēkā ir iekārtots stūrītis bērniem: vismazākajiem apmeklētājiem – pirmsskolas vecuma bērniem. Stūrītis ir viegli atpazīstams pēc noformējuma.

Mazie lasītāji var paspēlēties ar rotaļlietām, likt puzzles, apskatīt grāmatas, zīmēt, krāsot krāsojamās lapas.

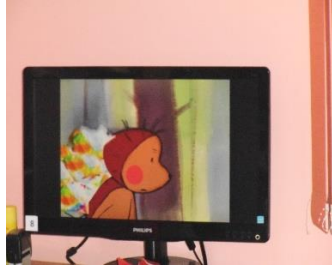
Bērniem tiek organizētas grāmatu izstādes. Bērni un jaunieši saņem konsultācijas un ieteikumus, kā izmantot bibliotēkas pakalpojumus, bieži prasa konsultācijas par datoru lietošanu, konsultācijas informācijas meklēšanā sniedzu individuāli.

Gada laikā bērnu krājums papildināts ar 26 jaunām un skaistām grāmatām, bērniem un jauniešiem (75 pieaugušajiem). Pasūtīti žurnāli: „Ilustrētā junioriem”, „Spicīte”, „Pūcīte”. Iepērkot jaunās grāmatas, iegādājos grāmatas jauniešiem, skolēniem un grāmatas vismazākajiem lasītājiem. Krājums tiek papildināts latviešu valodā. Mazajiem lasītājiem ļoti būtisks ir grāmatas vizuālais noformējums, tāpēc, pērkot grāmatas, šis faktors tiek ņemts vērā. Skolēni mazāk izmanto iespieddarbus, bet, pildot uzdotos uzdevumus, tomēr visbiežāk atbildes meklē tieši interneta resursos.

Regulāri tiek organizēti dažādi pasākumi, izstādes bērniem un jauniešiem. Rakstnieku, dzejnieku un tematiskās gadskārtu izstādes, lai bērni var vairāk uzzināt par ievērojamu cilvēku dzīvi un ne tikai. Bērniem ļoti patīk apskatīt kolekciju un rokdarbu izstādes. Pasākumos izmantoju latviešu folkloru, enciklopēdijas un bērnu krāsainās bilžu grāmatiņas.

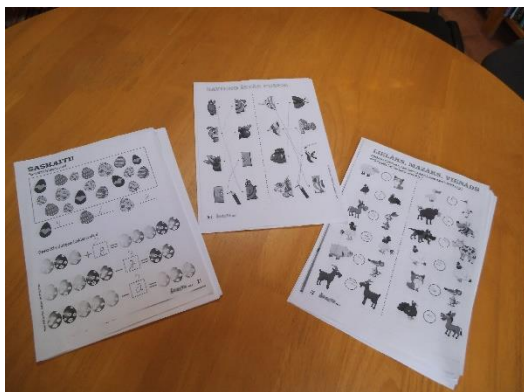

Sadarbība ar Tilžas vidusskolas Vectilžas pirmizglītības grupu ir laba - pasākumu lielākie apmeklētāji un atbalstītāji ir tieši bērni. Par cik 2017.gads bija „Gaiļa gads”, bija skatāma izstāde "2017.gads - „Ugunīgā gaiļa gads – izkrāso gaili”, kur galvenā tēma bija krāsainais Gailis. Šajā izstādē piedalījās arī pirmizglītības grupas bērni. Mazie ļoti centās un Gaiļus centīgi veidoja no krāsainā plastilīna pēc savas sirds patikas!

Gada sākumā pirmsskolas izglītības bērni kopā ar skolotāju A.Bombāni ciemojās bibliotēkā, lai noskatītos divas multfilmā „Dāvana” un „Saruna”. Multfilmā „Dāvana”- tiek stāstīts ka ikviens no mums var rūpēties par apkārtējo vidi, filmiņas galvenais varonis ir ezītis, kurš māca bērniem, ka konfekšu papīriņi jāizmet tam paredzētā vietā, nevis kur pagadās.

Savukārt multfilma „Saruna” arī galvenie varoņi ir divi Ezīši noskaidro ka liela daļa atkritumu ir otrreiz izmantojami, ka tos šķirojot un otrreiz pārstrādājot mēs taupām dabas resursus. Filmiņa bērniem ir viegli uztverama un interesantā veidā pastāsta kā iepakojums iegūst „otro dzīvi”

Bibliotēku nedēļā – bibliotēkā ciemojās Tilžas vidusskolas, Vectilžas filiāles pirmsskolas vecuma bērni kopā ar skolotāju. Bērniem priekšā tika lasīta K.Neimanis grāmatiņa „Ezītis, kam nebija kažociņa”. Bija sagatavoti dažādi uzdevumi. Piemēram: „Saskaiti! Saskaiti Lieldienu olas!”; „Savieno īstās pusītes!”; „Lielāks, mazāks, vienāds!”. Ar dotajiem uzdevumiem bērni veiksmīgi tika galā. Pasaku grāmatu izstāde: „Mans draugs grāmatiņa.”; „Pasakas un internets” – labi sagatavota informācija bērniem par iespēju skatīt animācijas filmas internetā. Bērnu zīmējumu izstāde: „Pavasaris”.

Šogad 15. gadu bibliotēka piedalās projektā KKF „Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija”. „Bērnu Žūrijas dalībnieku zīmējumu izstāde: „Mīļākie pasaku varoņi”.

Notika sen lolotā tikšanās ar dzejnieci Inetu Atpili-Jugani. Paklausīties latgalisko dzeju bija atnākuši arī paši mazākie apmeklētāji, 5.-6.gadnieki kopā savu ar skolotāju D.Gļaudu. Dzejniece pastāstīja, kā var iemācīties rakstīt dzeju. Pašiem mazākajiem bibliotēkas apmeklētājiem viņa iedeva lapiņas un bērniem bija jāuzraksta vienalga kāds vārdiņš, kāds tik ienāk prātā. Bērni cītīgi domāja, ko rakstīt? Tā vārdiņš pa vārdiņam un tapa dzejolītis. Kā izrādās - tas nav nekas sarežģīts, vai neiespējams. Visi bija patīkami pārsteigti, kā viegli, it kā rotaļājoties, top skaistas dzejas rindas!

Katru rudeni novembra otrajā nedēļā notiek „Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļā”. Vectilžas bibliotēkā izveidojusies tradīcija – aicināt bērnus interesantā un aizraujošā ceļojumā uz Ziemeļvalstu autoru grāmatu pasauli. Arī 2017.g. tika aicināti 5.-6.gadnieki, kopā ar skolotāju D.Gļaudu, lai paklausītos, ieklausītos, aizdomātos par ko jaunu, vēl nedzirdētu un pārrunātu jaundzirdēto. Rudenīgais, lietainais laiks novembra mēnesī bija piemērots, lai internetvietnē paklausītos Turbjērna Ēgnera grāmatas fragmentu „Kāpējpeļuks un citi dzīvnieki Šurumburummežā”. Bērni aizrautīgi iedziļinājās Kāpējpeļuka piedzīvojumos un jautri smejās par viņa jautrajām dziesmiņām un palaidnībām. Bērniem ļoti iepatikās dziesmiņas. Klausoties dziesmiņu,

bērni atdarināja dažādus mūzikas instrumentus (ģitāru, bungas, flautu, vijoli). Kad Kāpējpeļuka piedzīvojumi tika izdzīvoti, bērni ļoti labprāt apskatījās un iepazinās ar „Ziemeļvalstu autoru grāmatu izstādi.” Bērniem ļoti iepatikās grāmata „12 dāvanas Ziemassvētku vecītim”.

Lasīšanas veicināšanas pasākumi bibliotēkā tiek organizēti ar bērnu aktīvu līdzdalību. Ļoti svarīgi sarunāties ar bibliotēkas apmeklētājiem, jo tas ir labākais veids, kā vislabāk izziņāt, saprast un izjust skolēnu un jauniešu vēlmes un intereses, kas savukārt palīdz iegādāties tās grāmatas, kas tiešām tiks lasītas!

NOVADPĒTNIECĪBA

Dažādās mapēs tiek apkopoti materiāli par Vectilžas pagastā notiekošo. Informācija tiek vākta no elektroniskajiem resursiem, arī no vietējā Ziemeļlatgales laikraksta „Vaduguns”. Galvenie virzieni novadpētniecības jomā: pagasta šodiena, kultūras norises Sporta un atpūtas centrs, Tilžas vidusskolas pirmizglītības grupa, Vectilžas bibliotēka, pagasta iedzīvotāji. Novadpētniecības materiālu mapes pieejamas izmantošanai ikvienam bibliotēkas apmeklētājam, kas interesējas par kādu konkrētu, sev interesējošu tematu. Materiāli ir apkopoti, sistematizēti un lietotājiem brīvi pieejami novadpētniecības plauktā (mapes, albūmi). Ir apkopota informācija par novadpētniecības materiāliem tiešsaitē - Balvu reģiona kultūrvēstures datubāzē. Turpinās materiālu vākšana un apkopošana par Vectilžas pagastu.

PROJEKTI

Latvijā bērniem aktīvai lasīšanai apvieno LNB Bērnu literatūras centra izstrādāta lasīšanas veicināšanas programma „Bērnu/Jauniešu/Vecāku žūrija.” Vectilžas pagasta bibliotēka šajā programmā piedalījās jau 15. gadu. Šogad programmā piedalījās 13 bērni un 3 pieaugušie. Piedaloties šajā projektā, bibliotēka tiek pie jaunām un skaistām grāmatām, bet bērni dodas aizraujošā ceļojumā grāmatu pasaulē. Pēc grāmatu izlasīšanas bērniem ir iespēja izvērtēt, kurai grāmatai piešķirt 1., 2. vai 3. vietu. Daži bērni bija jāpamudina vai jāieinteresē žiglāk lasīt grāmatu, jo arī citi grib lasīt un šīs grāmatas nevar turēt pārāk ilgi.

Anketu aizpildīšana nesagādāja nekādas problēmas. Bibliotēkas vadītāja palīdzēja pašiem mazākajiem ekspertiem aizpildīt anketu - mazais eksperts stāvēja blakus, bet vadītāja, uzdodot jautājumus no anketas, pierakstīja viņa atbildes. Pusaudži pildīja anketas paši. Patīk, ka aizpildīt anketu var tikai ar speciālo autorizēšanas kodu, vairs nevajag tērēt laiku, izvēloties novadu un rakstot bibliotēkas nosaukumu, jo iepriekš bērni pieļāva kļūdas, aizpildot šo sadaļu. Pozitīvi ir tas, ka automātiski uz bibliotēkas e-pasta adresi atnāk paziņojums par anketas aizpildīšanu ar norādītu dalībnieka vārdu, uzvārdu. Šajā gadījumā bibliotēkas darbinieks pilnīgi var būt pārliecināts, ka anketa ir aizpildīta.

PUBLICITĀTE

Bibliotēka pagastā ieņem svarīgu vietu, kā zināšanu ieguves avots, izklaides un tikšanās vieta. Apmeklētāju informēšanai pie bibliotēkas ir plāksne ar bibliotēkas nosaukumu „Vectilžas pagasta bibliotēka”, darba laiks, kā arī par bezvadu interneta Wi-fi pieejamību informē uzraksts pie bibliotēkas durvīm. Informāciju par bibliotēkā

notiekošajiem pasākumiem tiek izplatīta ar afišu palīdzību, kas tiek uzlikta bibliotēkā, pagasta telpās, pie afišu dēļa ciema centrā. Informāciju par bibliotēku var atrast mājas lapā www.biblioteka.lv/vectilza, <http://www.kulturaskarte.lv>. Bibliotēkā pieejama atsauksmju un ierosinājumu grāmata.

Jaunu lasītāju piesaistes, pastāvīgo lasītāju interešu paplašināšanas, kā arī literatūras popularizēšanas nolūkos bibliotēkā tiek organizēti dažādi pasākumi un izstādes. Literatūras izstādes cenšos veidot tā, lai tās būtu interesantas un piesaistītu apmeklētājus ar interesantu citātu vai aktuālu domu graudu. Kā jau katru gadu tradicionāli bibliotēka aicina apmeklētājus piedalīties „Bibliotēku nedēļā”, lasīšanas veicināšanas programmās kā „Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija”, „Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļa”.

Visa gada garumā bibliotēkā ir apskatāmas dažādas izstādes un apmeklējami vairāki pasākumi. Daži foto mirkļi no bibliotēkas dzīves...

24.februārī – rakstniecei Skaidrītei Kaldupei- 95 (1922-2013) „Caur baltiem sniegpuņiem mani dzen šis laiks. Kā likteņ lēmums – mūžam nepārsūdzams.”

/S.Kaldupe/

Rakstniecei Skaidrītei Kaldupei- 95.

Alfrēdam Dziļumam – 110 (1907-1976)

14.februārī – rakstniecei Astrīdai Beinārei – 80 (1937) „Gars nevar palikt kopā, viņš mūžam, mūžam dzīvs. Kā gaisma gaisa ārēs, plūst neizturams, brīvs. Un kam viņš klātu skaras, kā asnam saules zelts. Tas kā no burvju varas, top augšup, augšup celts.”

/V.Plūdonis/

18.februārī – dzejniecei, dramaturģei, sabiedriskajai darbiniecei Mārai Zālītei – 65 (1952) „Slaidākie koki izaug tieši no dziļākajām gravām. Jo tiem stiprāk jātiecas pēc gaismas nekā tiem, kas no kalna auguši.”

/M.Zālīte/

12.aprīlī - dzejniecei – Kornēlijai Apškrūmai – 80 (1937) „Kas ir manas dzīves pieturas, kas tie mirkļi, ko vēlos, lai krājas? Mūža vērtību galveno ietvaru veido Dzimtene, dzimta un mājas.”

/K.Apškrūma/

23.aprīlī – rakstniecei Ilzei Indrānei – 90 (1927) „Vai dzīve ir skriešana pa apli vienas ķēdes garumā? Un, ja tā, kādēļ tad cilvēka ilgas un vēlmes, jūtas un saprāts iet pāri šai robežai vienas ķēdes garumā?”

/I.Indrāne/

25.maijā rakstniecei Irmāi Grebздеi – 105 (1912-2000). Bibliotēkā skatāma izstāde, kas veltīta I.Grebздеi. I.Grebзде bija trimdas rakstniece, īstajā vārdā Irmgarde Priecīga (1912.g. 25.maijs- 2000.g. 30.marts), kas sarakstījusi vairākus latviešu tautai nozīmīgus darbus.

/I.Grebзде/

3.septembrī – dzejniecei Lijai Brīdakai – 85 (1932) „Jau steidzas septembris, pa vējam zeltu sviežot, vēl dabai bezbēdīgs, bez rūpestiem vēl vaigs, vēl cero dālijas, ar krāsām ziedos šķiežas, vēl saldus augļus zaros briedē laiks.” /L. Brīdaka/

5.oktobrī – Latviešu rakstniecei, prozaiķei, dramaturģei Ingai Ābelei – 45 „Dažkārt prātīgāk likās nekur neiet, nelasīt un neko neteikt. Jo šī pasaule ir kā mozaīkas stikliņi, ko kaleidoskopā groza mazulis. Pagrieziens – kaut kas skaists. Pagrieziens – kaut kas cits, bet vienalga skaists. Viņa zina, ka simetrisko ornamentu kaleidoskopā veido spoguļu sistēma, spoguļi pie visa vainīgi, tie prot tikai simetriski, pārāk simetriski. Tik simetriski, ka bail. Tik simetriska ir tikai nāve, patiesi, tik simetriska nevar būt patiesība. Bet spoguļi citādi nemāk.” /I.Ābele/

Tematiskas izstādes: 2.februāris - „Sveču diena – Ziemas Māra” „Godā sēd man' māsiņa, Godā deg uguntiņš. Bitīt nes vaska sveci, Zelta grieztu lukturiņ.” /L.t.dz/

14.februāris – „Valentīndiena” - „ Nevaru es atcerēties, Kas tas ir, kas tumsā laistās. Atceros es tikai vienu – Tas ar tevi ļoti saistās. Visas lietas, kas ir skaistas, Man ar tevi ļoti saistās...” /M.Zālīte/

Rokdarbi rudens vakariem - „Raksti, raksti, skrīverīti, no grāmatas grāmatā; Tā rakstīja mūs māsiņa, no parauga paraugā.” /Latv.t.dz./ Izstādē uzlikti materiāli kur ir sniegti dažādi padomi, kā vienkāršāk apgūt tradicionālos rokdarbu veidus, kā tekstilmozaīku, izšūšanu ar krustdūrieniem, gobelēnizšuvumu darināšanu, zīda apgleznošana, stikla apgleznošana.u.t.t. Kā darināt skaistus mājsaimniecības piederumus, burvīgas dāvanas, apģērbus un izsmalcinātus aksesuārus. Var atrast radošas idejas un izsmelošas instrukcijas dažādiem rokdarbiem.

Izstāde veltīta Valentīndienai.

Lielā cieņā ir arī rokdarbu žurnāli un grāmatas.

10.novembrī – Mārtiņdiena „ Mārtiņam gaili kāvu, deviņiem cekuliem. Lai tek mans kumeliņš, deviņiem celiņiem.” /Latv.t.dz./

25.decembrī – Ziemassvētki. „Ziemassvētku miers... gaišs un svētīts. Tas ienāk ikvienā cilvēkā – gan lielā, gan mazā, kas tic Kristus un viņa labestībai, izpratnei un līdzcietībai.”

2017.gads – „Gaiļa gads”. Bibliotēkā skatāma izstāde, kur galveno lomu spēlē Gailis. Par cik 2017.gads ir Gaiļa gads nolēmu izveidot gaiļu izstādi, kur galveno lomu spēlē Gailis. Paldies visiem, kas atsaucās aicinājumam sarūpēt izstādei gaiļus: Arnitai Jermacānei, Solvitai Arulei, Sarmītei Tučai, Lilitai Jermacānei, Janīnai Sprukulei, Tijai Zelčai, Inetai Voicišai, Mārītei Kļaviņai. Un protams paldies pašiem mazākajiem pirmsskolas vecuma bērniem, kuri bija centušies un Gaiļus veidoja no plastilīna. Mazie ļoti centās un Gaiļus centīgi veidoja no krāsainā plastilīna pēc savas sirds patikas. Markuss Arulis, Emīlija Arule, Maigurs Jermacāns, Niks Prusakovs, Dairis Vīcups, Edvards Madernieks.

E-prasmju nedēļā – bibliotēkā notika apmācības ganāmpulku īpašniekiem, par elektronisko datu ievadi. Apmācības veica pārstāvis no Lauksaimniecības datu centra.

Lauksaimniecības datu centrs piedalījās e-prasmju nedēļā. Sadarbībā ar v/a „Kultūras informācijas sistēmas” projektu „Trešais tēva dēls” tālāko pagastu iedzīvotājus aicināja tikties ar Datu centra speciālistiem pagastu bibliotēkās, nemērojot ceļu līdz LDC reģionālajai nodaļai. Kur ikviens Vectilžas pagasta iedzīvotājs varēja iepazīties un uzzināt vairāk par mājas lapas www ldc gov lv iespējām, par publiski pieejamiem datiem mājas (istabas) dzīvnieku un lauksaimniecības dzīvnieku reģistru, dzīvnieku izcelsmi, produktivitāti un veselības statusa uzturēšanu, kas ir garants drošai pārtikai, kā arī par autorizēto sadaļu, kurā piedāvājam ne vien paplašinātu informācijas apskati par savu ganāmpulku, bet arī datu ievadi par lauksaimniecības dzīvniekiem un savu mājas (istabas) dzīvnieku reģistrāciju.

Jauno grāmatu izstāde: „Grāmatas – domu daivas, kas peld laika viļņos un saudzīgi nes savu dārgo kravu no paaudzes uz paaudzi.” /Bēkons.F/

Bibliotēkas krājums tiek regulāri papildināts ar grāmatām. Apmeklētāji aplūko jaunās grāmatas.

Anetes Juhmanes rokdarbu izstāde: „Darinājumi no pērlītēm -Priekam un dvēselei”. Izstādē apskatāmi auskari, rokassprādzes, kaklarotas, piekariņi. Pērlīšu darināšana ir ļoti aizraujoša un interesanta nodarbe. Anete ļaujas iedvesmai, izmantojot pērlīšu formu, krāsu dažādību var izveidot sev elegantas rotaslietas. Nepieciešamas vien pērlītes, piemērots diegs un adata. Kaut gan ir pavasaris un liekas ka rokdarbu laiks ir pagājis, bet kura gan sieviete nevēlas papildināt savu pavasara garderobi ar kādu jaunumu.

Klāt rudens visā savā krāšņumā, koku lapas iekrāsojušās sārtas, vēja, lietus iztramdītas, steidz pamest koku zarus. Tā kā rudens ir dzejas vēsmu, iedvesmu un noskaņu pielijis laiks, uz Vectilžas bibliotēku paaicināju novadnieci, dzejnieci, scenāristi, tekstu autori Inetu Atpili-Jugani. Kā pati Ineta saka: „Dzeja - tā ir saruna ar sevi, ar Tevi, ar kaut ko un neko. Reizēm dzejolis uzkrīt kā sniegs uz galvas, reizēm nāk ilgi un lēni. Bet galvenais, ka tā notiek, jo tikai tā mēs kļūstam bagātāki un ļaujām tādiem kļūt arī tiem, kas to lasa.”

Rudenī oktobra pirmajā piektdienā savus profesionālos svētkus svin skolotāji. Vecāki skolotājiem bija sarūpējuši dažādas aktivitātes. Pēc dotajām norādēm vajadzēja atrast dažādus kontrolpunktus, viens no tiem bija „Vectilžas gaismas pils”.

Kopš 2016.gada novembra mēneša bibliotēkas telpās apmeklētājus pieņem pastnieks vienu stundu dienā (8:30-9:30)

Reizēm, kad vecākiem kāda vajadzība apmeklēt pagasta pārvaldi, tad mazos ģiparus atstāj bibliotēkā.

Vadot savu pirmo Svēto misi Vectilžas pirmsskolas izglītības iestādē, Šķilbēnu un Baltinavas draudžu prāvests Staņislavs Prikulis izteica vēlēšanos iepazīties par pagasta pārvaldes darbu un darbiniekiem.

Bibliotēkas apmeklētājiem patīk apmeklēt dažādas izstādes: neatņemama bibliotēkas sastāvdaļa ir regulāras jaunākās literatūras izstādes, rakstnieku, dzejnieku, ievērojamu cilvēku nozīmīgajām jubilejām veltītas izstādes, tematiskās, rokdarbu un vietējo kolekcionāru izstādes. Šogad bibliotēkā pavisam uzliktas 42 izstādes, kurās aptvertas daudz un dažādas tēmas. Man prieks, ka Vectilžas pagastā dzīvo cilvēki, kuri nodarbojas ar rokdarbiem, veido personīgās kolekcijas un dalās ar tām, izvietojot savu vākumu izstādēs, ļaujot ar to iepazīties arī citiem pagasta iedzīvotājiem un bibliotēkas apmeklētājiem. Liels prieks par to, ka cilvēkiem ir tik daudz vaļasprieku un atrodas brīvi mirkli, lai paveiktu kaut ko tik jauku, patīkamu un aizraujošu, citus iedvesmojošu. Parasti izstādes ilgst mēnesi.

Dokumentu rezervēšanas iespējas: grāmatas un citus materiālus var rezervēt pa tālruni: 64546327, vai e-pastu anni3@inbox.lv. Balvu, Baltinavas, Rugāju un Viļakas novadu bibliotēku kopkatalogs, kas nodrošina informācijas meklēšanu elektroniskajā kopkatalogā: <http://balvi.biblioteka.lv/Alise>.

Arī elektroniskajā kopkatalogā var rezervēt vajadzīgās grāmatas.

Vectilžas pagasta bibliotēkas lietotājiem sniedzu individuālas konsultācijas: darbam ar datoru un internetu, datubāzu izmantošana un pakalpojumu izmantošana e-vidē.

SADARBĪBAS TĪKLA RAKSTUROJUMS

Vectilžas pagasta bibliotēkas sadarbība ar citām iestādēm: Tā kā Vectilžas pagasta bibliotēka atrodas vienā ēkā ar pagasta pārvaldi, tā iesaistās pasākumu tapšanas procesā. Patstāvīga sadarbība notiek ar Vectilžas pagasta pārvaldi - gan materiāli, gan finansiāli, gan iesaistot tās darbiniekus bibliotēkas ikdienas dzīvē. Pastāvīga sadarbība ir ar Vectilžas pagasta „Sporta un atpūtas centra” organizatori Marutu Aruli. Bibliotēka regulāri sadarbojas ar Tilžas vidusskolas Vectilžas pirmizglītības grupas audzinātājiem un bērniem. (skola vairs nepastāv, skolas telpās kopš 2016.g. septembra atrodas Tilžas vidusskolas pirmizglītības grupa). Sadarbība notiek ar Balvu Centrālo bibliotēku, kā arī visām citām novada publiskajām bibliotēkām. Visbiežāk tā ir metodiskā palīdzība, konsultēšanās par bibliotēkas darbu, uzdevumu veikšanu, SBA u.c.

29.01.2018

Vectilžas pag. filiālbibliotēkas vad. Ina Skrima